

en Mand har Lyst til at gaa hen, thi det er for en stor Del Arbejde, der er lidet rentabelt. Den meste Del af Heden opdyrkes fra bestaaende Jordbrug. Derud fra kan det til Nød betale sig, fordi der er Bygninger og Besætning og Redskaber, og hvad der ellers hører til, i Forvejen, saa det, der opdyrkes, bliver Tillæg til Udbyttet af den Renteafgift, som alligevel paahviler det bestaaende Materiel. Men at bygge ude paa en tarvelig Hede er et meget lidet lønnende Arbejde, selv om der er Folk, der give sig hen til det. Meget bedre vilde det være, set fra et national-økonomisk Standpunkt, at give Støtte til Udvikling af de allerede bestaaende Brug ved at give dem Tilskud til Opdyrkning af Heden. Men der kan ikke være Tale om, at Staten skulde gaa hen og give Penge til slikt og præmiere det, undtagen ved Laan til billig Rente, det er den kraftigste Maade at gaa frem paa.

I det hele bringer alt, hvad der lægges paa Jorden til Grundforbedringer, nationaløkonomisk set mere ind end at skabe ny Brug, men derfor har jeg lige fuldt Blikket aabent for Betydningen af, at vi skulle holde paa vore unge Mænd og skaffe dem Hjem paa Heden. Selv om det skulde koste Staten noget, vilde det være rentabelt endda. Det, at vi virke for at beholde Ungdommen hjemme i Stedet for at sende den til Amerika, er en Opgave, jeg giver min Tilslutning, og derfor glæder jeg mig over den Diskussion, der er ført paa Basis af det fremsatte Ændringsforslag, og jeg er vis paa, Ministeren ogsaa vil tage Hensyn dertil.

En Ting vil i Særdeleshed gavne Heden Opdyrkning — jeg skal kun gentage det her, det er ofte fremsat, ogsaa af mig her i Salen —, det er at skaffe lette Forbindelser. Kulturen og Erhvervslivet kunne kun udvikles langs de offentlige Kommunikationsveje. Kulturen har altid fulgt disse, i gamle Dage fulgte den Søvejen, kun Kysterne havde en fremskreden Kultur. Nu have Jernbanerne bragt ny Midler til at fremme Erhvervslivet, og de virke i høj Grad befrugtende. Det er en Selvfølge, at en stakkels Mand, der bygger og bor midt ude paa Heden, kan neppe eksistere selv med den yderste Anspændelse af Kræfterne, thi han maa i nær Forbindelse med Omverdenen, og jo vanskeligere Arbejdsforholdene ere, desto vigtigere er det for ham at komme i Forbindelse med Omverdenen for at kunne udnytte Arbejdskraften. Derfor siger jeg: Skab Kommunikationsmidler, skab Jernveje, der-

ved støttes Opdyrkningen paa bedste Maade.

Ogsaa af en anden Grund glæder denne Diskussion mig, thi den viser, at der efterhaanden i Byerne begynder at rejse sig en Erkendelse af, at Erhvervslivet her i Landet hviler paa Jordbruget. Jeg har aldrig været rigtig glad ved de store Bevillinger til Jordbruget, fordi der derved vakttes Bitterhed i Byerne. Men nu glæder det mig, at man efterhaanden ser, at de Bevillinger, der gives til Jordbruget, ere kun til Fordel for Landets Produktionsevne og til Fremme af den økonomiske Udvikling, og jo kraftigere vi kunne fremme Jordbruget, desto mere fremmes vor økonomiske Tilværelse. I den Forbindelse vil jeg minde om, at naar Bybefolkningen mægtig tiltager paa samme Tid, som Landbefolkningen paa en Maade stagnerer, er det ikke ved egen Vindskibelighed, at Byerne have indvundet de Kapitaler, som høre med til den mægtige Udvikling af Byerne. Københavns Bebyggelse og Udvidelse, disse Pragtbygninger rundt omkring, ere sandelig ikke komne hverken ved Bomuldsspinderier eller Skotøjsfabrikker eller anden Vindskibelighed, nej, det er Kapital, som er strømmet til Byen fra Landet, og som strømmer dertil den Dag i Dag. Thi Indtægterne af Jordbruget tilfalde i meget ringe Grad selve Jordbrugerne. Gennemgaaende føre de et højst tarveligt Liv ude paa Landet, selv om de paa Markedsdage maaske slaa et stort Slag, det er et tarveligt, arbejdsomt Liv, de føre, og de store Kapitaler; der ved Landbruget komme ind i Landet, gaa til Byerne gennem Prioriteter, Skatter og paa anden Maade, og særlig har København tjent enorme Kapitaler ved Kursen paa de Kreditforeningslaan, som Landboerne have maattet tage i den sidste Menneskealder. Jeg skal erindre om, at i Slutningen af halvfjerdserne stod Kreditforeningsobligationerne i 75, der tabtes 25 pCt. af Laaneværdien, d. v. s., der tabtes 50 pCt. af den Formue, som hver enkelt Jordbruger, der maatte søge Laan, ejede, et Tab, som var hidbragt uden Jordbrugets Skyld, nemlig ved Børskalamiteter, der netop stammede fra Byerne og ikke fra Jordbruget. Disse Kapitaler forrentes stadig, 25 pCt. af hele Laaneværdien forrentes og amortiseres stadig her ind til Byerne, til København, og det er disse Kapitaler, der have rejst de Pragtbygninger, som København nu opfører, og skabt Grundvolden for det industrielle Liv, som findes i Byerne. Og jo mere Byerne for-